

ИЗВОР

ЛИСТ ЗАЈЕДНИЧКОГ ВЕЋА ОПШТИНА - ВУКОВАР

ISSN 1847-4454
9 771847 445002

1. април 2026.
ГОДИНА XX

БРОЈ: 394

ПОВРАТАК ТАМО ОДАКЛЕ СУ МНОГИ ОТИШЛИ

У крајевима које су многи напустили, поједини млади бирају повратак, стварајући нови живот у местима где је дуго владала тишина.

У ВУКОВАРУ ОДРЖАН
ЕПАРХИЈСКИ КВИЗ
ЗНАЊА ИЗ ПРАВОСЛАВНЕ
ВЕРОНАУКЕ

КО ТРАЖИ НЕСТАЛЕ СРБЕ?
ПОРОДИЦЕ СУМЊАЈУ У
ЈЕДНАК ТРЕТМАН

КОНЦЕРТ СРПСКЕ ДУХОВНЕ
И ЕТНО МУЗИКЕ ОДРЖАН ЈЕ
У СКЦ-у ВУКОВАР

У ИЗВЕШТАЈУ О РАДУ И ПОСЛОВАЊУ ХРВАТСКЕ РАДИОТЕЛЕВИЗИЈЕ ЗА 2024. ГОДИНУ КАО И У ОНИМ ПРЕТХОДНИМ ИЗВЕШТАЈИМА, СРПСКА НАЦИОНАЛНА МАЊИНА, ПРЕМДА НАЈБРОЈНИЈА У ХРВАТскоЈ, ЈОШ УВЕК НЕМА ГОТОВО НИКАКВУ ЗАСТУПЉЕНОСТ У ЈАВНИМ МЕДИЈСКИМ СЕРВИСИМА

„КУЛТУРА ДИЈАЛОГА” ХРТ-а

Анализом јавно доступних података из Извештаја о раду и пословању Хрватске радиотелевизије за 2024 уочава се веома скроман и квантитет и квалитет емисија посвећених националним мањинама у Републици Хрватској. Овакво стање посебно се рефлектује на српску националну мањину. Наиме, евидентно је да готово не постоји ниједна национална радио или телевизијска емисија која емитује садржај на српском језику, иако је он најзаступљенији језик међу мањинама у Хрватској. Емисије попут „Мањински мозаик”, „Призма” и „Мултикултура” емитују се на ХТВ-у у просеку једном недељно, пре свега како би се испунила програмска минутажа. С друге стране, на неким националним радијским фреквенцијама још се и могу чути емисије на мађарском, словачком и италијанском језику, али не и на српском.

На седници Савета за националне мањине, одржаној прошле године у Влади Републике Хрватске, на којој су учествовали представници Хрватске радиотелевизије и Министарства културе и медија, извештај није прихваћен. Савет

је изразио незадовољство укупном минутажом посвећеном мањинским темама, али и квалитетом садржаја, наглашавајући да се акценат ставља на квантитет, а не на квалитет, чиме се како је наведено, не доприноси јачању колективне свести о значају мањинских питања нити њиховом адекватном представљању у јавности. У односу на 2023. годину забележен је даљи пад заступљености мањина у програмима, посебно у информативном сегменту, што указује на изражен дисбаланс између већинских и мањинских садржаја, који није у интересу друштва у целини.

На овај проблем годинама указује саборска заступница СДСС-а **Драгана Јецков**, која је недавно у слободном саборском говору упозорила на све израженији феномен „медијске гетоизације” националних мањина. Говорећи о недовољној заступљености мањина, подсетила је и на одговорност коју Хрватски сабор дели са ХРТ-ом када је реч о квалитету и садржају програма, наглашавајући да јавни сервис мора служити свим грађанима Републике

Хрватске.

- Из перспективе националних мањина, улога медија од пресудног је значаја за подстицање равноправности, међусобне толеранције, суживота са већинским народом, као и очување културног и духовног идентитета. ХРТ је, као јавни сервис, дужан да доприноси унапређењу људских права и слобода, развија културу дијалога и јача осећај једнакости међу грађанима. Ова обавеза произлази из Уставног закона о правима националних мањина, Закона о ХРТ-у, као и споразума између ХРТ-а и Владе Републике Хрватске. Према важећим прописима, ХРТ је обавезан да производи програме намењене националним мањинама на њиховим језицима, укључујући и садржаје за децу - поручила је Јецков.

На исти проблем, осим споменутог Савета и саборске заступнице указивао је и Одбор стручњака Савета Европе. У њиховим закључцима понавља се иста кључна замерка - недовољна присутност мањинских језика у медијима.

Подаци које Јецков наводи а који додатно потврђују овај тренд кажу да су 2020. године мањинске теме биле заступљене са 1,45%, 2021. са 0,99%, 2022. са 1,22%, 2023. са 1,38%, док је 2024. године емитовано 6.796 минута програма намењеног националним мањинама, што чини 1,29% укупног програма - мање него претходне године.

Истакавши њихову значајну улогу у друштву, у култури, уметности, спорту, привреди и науци, Јецков је оценила да су достигнућа националних мањина у медијима представљена површно. Она због тога сматра да је неопходно спровести дубљу анализу мањинских програма, из угла уставних вредности попут равноправности и толеранције. Као један од могућих праваца унапређења истакла је отварање простора за

програме које креирају мањинска већа и удружења, као и увођење садржаја на мањинским језицима на барем једном од телевизијских канала ХРТ-а чиме би се значајно унапредила и обогатила видљивост мањина у јавном простору.

- Осим споменутог, постоји још низ других проблема те самим тим и разлога за незадовољство. Квалитет програма је у константном паду, донације Владе РХ премашиле су 18 милиона евра, а ако узмемо у обзир бројне модерне изазове које доноси примена вештачке интелигенције, време је за корените реформе унутар куће јер су проблеми у функционисању више него очигледни - поручила је Јецков, нагласивши како данас још увек не постоји ни једна емисија која се бави темама међунационалне друштвене кохезије и међусобног културног уважавања.

„ПОШТОВАНИ ГЛЕДАОЦИ ДОБРОДОШЛИ У ЕМИСИЈУ ХРТ-а НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ” И ДАЉЕ ЗВУЧИ АПСТРАКТНО

Нажалост, оваквих уводних најава као ни садржаја на језику неке одређене националне мањине на ХТВ-у нема, нити има назнака да ће икада постојати, што се не може рећи за ТВ програме заступљене у суседним земљама. Реферишући се тако на исказане сугестије и конструктивна решења Јецков је навела примере добре праксе Словеније и Србије.

- Република Словенија, земља са којом се често волимо упоређивати и која је по многим карактеристикама слична нама, не поседује мањинску редакцију као посебан део, али су емисије намењене националним мањинама део редовног информативног програма што би у нашем случају био заиста

велик искорак, поготово ако у обзир узмемо тренутно стање. Позитиван пример који нам долази из Републике Србије, једнак је примеру РТ Војводине где од 2010. постоји мањинска редакција на хрватском језику што је потпуно похвално и што ми апсолутно подржавамо. Програм се емитује на чак 16 језика, а постоји информативна емисија Дневник на хрватском језику од понедељка до суботе у термину од 17:45 х који припрема девет уредника, новинара и сарадника. На РТ Војводине на хрватском језику се недељом емитује емисија Изравно са друштвено - политичким актуелностима, док се емисија Свјетионик углавном бави темама из културе. Ово су свакако ефикасна и адекватна решења којима и ми тежимо - закључила је заступница СДСС-а и додала да једино РХ тапка у месту по питању националних мањина уопште.

Мирјана ЦВЕТКОВИЋ

ПРАТИТЕ СРПСКЕ МЕДИЈЕ НА ИСТОКУ ХРВАТСКЕ

срби .HR
INFORMATIVNI PORTAL

YouTube
@tvprodukcijaZVO

АТМОСФЕРА У ЦЕЛОКУПНОМ ДРУШТВУ ПРЕНОСИ СЕ НА СВЕ СЕГМЕНТЕ ЖИВОТА ПА ТАКО И НА ЛОКАЛНЕ ФУДБАЛСКЕ ТЕРЕНЕ

КО ТО ТАМО ПЕВА

Није неубичајено на локалним фудбалским теренима у Хрватској да се чују песме Марка Перковића Томпсона. Не треба то да чуди јер ради се о естрадном певачу који је свој патриотизам добро маркетиншки обрадио и на одређени начин постао и државни пројекат па није чудно што на свом концерту окупи око пола милиона људи.

Томпсон је временом постао света крава у коју не смеш да дираш јер он је симбол деведесетих година које су у хрватском друштву светиња баш као што су својевремено четрдесете године у југословенском друштву биле године у које није смело да се дира јер све је било саткано у периоду од 1941. до 1945. године. Тако је данас у Хрватској постало готово законом забрањено рећи нешто супротно од онога што се не уклапа у званични државни наратив за период од 1991. до 1995. године.

Ваљда је због тога једна од најпопуларнијих песама поменутог певача она о Аници книнској краљици чији централни стихови гласе: „Због Анице и бокала вина запалићу Крајину до Книна”.

Управо су ови стихови дочекали фудбалере трпињског Синђелића у Старим Јанковцима где су одиграли редовну првенствену утакмицу у оквиру Прве жупанијске лиге Вуковарско-сремске. Такав дочек свакако није пријао Трпињцима па су се револтирани огласили на својој фејсбук страници још увек једином слободном простору где се може исказати негодовање због оваквих поступака и наведених мелодија и стихова. Јер у жупанијском савезу, баш као и у целокупном друштву, овакви стихови нису за осуду, напротив, вероватно су и тамо високо на плеј листи. Зато нас у будућности неће изненадити када у јавном простору без икакве осуде будемо слушали стихове истог аутора који пева о Јасеновцу и Максим месарима. Или смо то можда већ негде слушали.

О чему се конкретно ради и како је то било у Старим Јанковцима из визуре трпињског клуба објаснили су на својој фејсбук страници.

„Подела бодова у Јанковцима и не баш мирољубивих 0:0. Данас је одиграна утакмица у Јанковцима против домаћег ХАШК Сокола. Угошћени смо са стандардно

пригодним мелодијама одмах по нашем доласку јер чим смо закорачили на терен почели су добро познати ритмови песама тренутно у Хрватској популарног естрадног уметника, ваљда да би се од почетка осећали угодно и пријатно као најавна унапред режиране представе у предстојећих 90 минута. Некада утакмицу играш 11 на 11 а некада 11 на 13, јер се стекао утисак да су господа Тихомир Шкробо и Далибор Маринковић испод своје судијске униформе имали дрес домаћина, јер су баш на половини на коју ми нападамо руке са заставицама биле високо подигнуте, што кулминира поништеним голом у 75 минути капитана Кнежевића, у ситуацији када се појављује из другог плана 5 м испред одбране домаћина судија бесрамно подиже заставицу означава офсајд. Током целе утакмице судија Менђушић је пуштао грубу игру на ивици картона те нисмо успели успоставити ритам. Могли смо и до сва три бода јер смо имали ситуацију 1 на 1 у последњем делу утакмице, али најалост нисмо је искористили. Идемо даље подижемо форму и спремамо се за наредне утакмице. Наступили смо у саставу: Товиловић, Рашковић, Ранковић, Бједов, Видаковић, Визин (Никола Кнажевић), Радев, Мијатовић, Игњатовић, Кнежевић Огњен, Рајчањи. На клупи: Пантић, Ђермановић, Божић, Тешановић и Драгаш.”

Ова објава изазвала је масу негативних коментара и већ познате реакције у стилу „марш у смрдију”, „четничка посла, плачу да и они тракторима крену према матици као и њихова западна браћа”, „коме се не свиђа нека Пали ИМТ и правац отаџбина”, „Овај клуб хитно угасит”, „Кад ја дођем доле сви ћете пјеват томпсона у трпињи”, „ИЗБАЦИТЕ ЧЕТНИКЕ. МРШ У СМРДИЈУ.. ЗА ДОМ СПРЕМНИ БОГА И ХРВАТСКУ...”, итд, итд. Да ли је полиција реаговала на ове и друге коментаре није нам познато, до закључења

овог текста званичних саопштења нема на страницама ПУ Вуковарско-сремске.

Тим поводом огласили су се неки познати и они мање познати портали у Хрватској. Тако се један од њих бави тиме шта је било у Старим Јанковцима, а шта у Трпињи током деведесетих година, наравно све са званичним хрватским погледом на стање ствари из тог времена, док други пише да је Синђелић дочекивао госте са српским обележјима као да је истицање српске заставе уз ону државну забрањено на оваквим и сличним скуповима. О овом догађају писали су и неки медији у Србији.

Иако је фудбал крајем деведесетих година био прва повезница између многих Срба и Хрвата, иако су утакмице између локалних клубова који су деведесетих година били на различитим странама више допринеле помирењу него било која политичка странка и мировна мисија, иако је у последњих петнаестак година постало сасвим уобичајено да Србин игра у хрватском клубу и обрнуто да Хрват игра у српском па је такав случај и са Синђелићем, усијаним главама милији су стихови који раздвајају од утакмице где се бори за бодове, игра мушки и показује прави спортски, па ако хоћете и витешки дух.

Срђан СЕКУЛИЋ

НА ТЕМУ НАСИЉА НАД ЖЕНАМА У САБОРУ РХ ГОВОРИЛА ЈЕ САБОРСКА ЗАСТУПНИЦА ДРАГАНА ЈЕЦКОВ

ЗАШТИТА ЖЕНА И ОДГОВОРНОСТ ИНСТИТУЦИЈА

Насиље над женама представља један од најважнијих друштвених проблема савременог друштва, а јавне расправе и политички говори кључни су за подизање свести и заштиту жртава. Истицање права жена и позивање на одговорност друштва и институција помаже у спречавању насиља и промовисања једнакости. Говори који обрађују ову тему често наглашавају потребу за конкретним мерама и законодавним променама, а порука је јасна - насиље над женама није прихватљиво и захтева одлучну реакцију заједнице.

- Нажалост, говорила сам већ о поражавајућим бројкама фемцида у Републици Хрватској, а иза тих бројки стоји име, лице и, у најгорим случајевима, живот који је насилно прекинут. Међутим, и тада, а и сада понављам, без обзира на бројке, једно насиље и један фемцид је превише и треба га спречити. Оба појавна облика су последица система који није реаговао на време, који није препознао знакове упозорења или није заштитио жртву када је то било најпотребније. У протеклих неколико

дана, због разних енергетских криза и сукоба на Блиском истоку, остало је непримећено неколико судских одлука које није баш захвално коментарисати, али ове су такве да заслужују нашу пажњу. Ако не због нечег другог, онда због чињенице на које нас стално упозоравају правобранитељке, али и удружења која се баве заштитом женских права, да је дошло до повећања броја убистава жена по свим забележеним параметрима, било од стране интимних партнера или других насилних особа и да насиље не треба трпети него га пријављивати - започела је свој говор саборска заступница СДСС-а **Драгана Јецков**.

То да су жене честа, а како бројке показују и лака мета насилницима, наша је стварност са којом се суочавамо или бисмо се бар требали суочавати.

- Дакле, у кратком времену, две опречне одлуке. Једна од њих је она срамна, према којој је мушкарац који је претукао полицијску службеницу добио само условну казну и депортацију. Кажем срамна, јер оваквом одлуком суд је поручио женама да ипак нису

и не могу бити сигурне да ће их држава заштитити, било да се ради о породичном насиљу, било да се ради о насиљу над службеном особом, као у овом случају жене која је обављала свој посао. Другом одлуком коју је донело сплитско судско веће, које је одредило 15 година затвора мушкарцу зато што је злостављао супругу на начине који се у нашој патријархалној традицији сматрају готово дозвољенима, поручило се да ипак није тако и да не мора бити тако, шаљући снажан сигнал женама да не треба да остају у таквом браку и охрабрујући измучене жене да се побуне, одупру и затраже законску заштиту за себе и своју децу. И да при томе законску заштиту могу добити од полиције, односно одговорног полицајца који је препознао породично насиље и није окренуо главу, него га је пријавио. Опречне су ово одлуке из којих се може много тога закључити о неуједначности поступања према насиљу над женама, о насушној потреби превенције код младих, о присутности вековног патријархата, као и о неопходности стручног оспособљавања судија и судских службеника везано за родно утемељено насиље и насиље у породици, јер смо у Сабору од „в.д. председнице Врховног суда“ чули да се та оспособљавања не спроводе - појашњава Јецков.

Према речима саборске заступнице, да се едукације за судије и суткиње редовно спроводе и да су лиценцирани за поступање у случајевима насиља над женама, ни починитељ насиља над полицајком, као женом и службеницом, ни други насилници, без обзира на порекло, положај или статус, не би могли да избегну казну за насиље које чине својим супругама или партнеркама. Она наглашава да овакви случајеви показују колико је важно да правосуђе буде стручно оспособљено како би заштита жена била стварна, а не само декларативна. **Маја МИЛАНОВИЋ**

ПИТАЊЕ НЕСТАЛИХ ЛИЦА ИЗ РАТА, КОЈИ СЕ У ХРВАТскоЈ ВОДИО ОД 1991. ДО 1995. ГОДИНЕ, И ДАЉЕ ЈЕ ЈЕДНО ОД ГОРУЋИХ ПИТАЊА КОЈЕ ДОНОСИ НИЗ ПРОБЛЕМА. ПОРОДИЦЕ НЕСТАЛИХ УПОЗОРАВАЈУ НА ЋУТАЊЕ И НЕДОСТАТАК ТРАНСПАРЕНТНОСТИ

Породице несталих особа више од 30 година трагају за судбинама својих најмилијих и при томе, многи од њих не наилазе на никакве информације које би им помогле да пронађу своје чланове породица како би их могли достојанствено сахранити. Нерешено питање несталих оптерећује и односе између Срба и Хрвата у Хрватској, али и односе две државе - Хрватске и Србије.

Када је у питању српска заједница у Хрватској и нестали Срби ту се појављују још нека питања о којима се упорно ћути деценијама уназад и на која нема јасних одговора. Према службеном попису Министарства браниоца Владе РХ на попису несталих у Републици Хрватској тренутно се налази 1727 лица. У тој укупној бројци су сви нестали, али министарство никада није конкретно навело колико је међу свим њима грађана српске националности несталих од 1991. до 1995. године. Никада није изречен ни један податак ни о околностима како су и где неки од њих страдали и нестали, сумња ли се где су покопани, има ли осумњичених за њихове нестанке и слично.

„ГДЕ ЈЕ ДАРА?“ - ТИШИНА КОЈА ТРАЈЕ 35 ГОДИНА

Један од оних који већ готово 35 година не зна ништа о нестанку своје супруге Даре је и **Милош Грујић** из Вуковара. Он се и данас сећа како је његова супруга, која је годинама била руководилац у Црвеном крсту у Вуковару, ухапшена крајем октобра 1991. године под оптужбом да има радио станицу. Каже како је сазнао да је одведена у Борово комерц, где је било склониште и ратна болница, одакле је 1. новембра одведена на испитивање негде на Боровску цесту у Борову насељу. Око 16 сати с Трпињске цесте, где је у међувремену одведена, аутомобилом су је одвезли и од тада јој се губи сваки траг. Грујић каже да је једна особа, када су га питали: „Где је Дара?“ рукама показала да је отишла на небо.

- Годинама уназад немам никаквих информација нити ми се јавља шта се ради, ради ли се шта, има ли каквих помака. Ништа. Дао сам све прецизне податке о њеном

КО ТРАЖИ НЕСТАЛЕ СРБЕ? ПОРОДИЦЕ СУМЊАЈУ У ЈЕДНАК ТРЕТМАН

нестанку па чак навео и датуме, време, имена и презимена ко ју је одвео и ко је показао рукама да је отишла на небо, али без резултата. Обећали су да ће се јавити повратно, али се никада нису јавили - речи су са којима Милош Грујић започиње своју причу.

Каже и да је у међувремену дао и крв за ДНК анализу, али и да страхује да ће умрети, а да неће пре тога сахранити своју жену.

- Након свега испада да се траже само нестали Хрвати док се нестали Срби не траже. Заправо купују време јер је све мање живих чланова породица који траже своје нестале, све је мање сведока, али и све мање оних који су учинили нешто. Имам осећај да заправо не желе да се пронађу нестали Срби јер би то онда отворило бројна неугодна питања за многе - рекао је Грујић.

ИЗОСТАНАК РЕЗУЛТАТА И КОМУНИКАЦИЈЕ

Марица Шеатовић председница Удружења породица несталих, чији је муж у Новској

убијен у новембру 1991., каже како у потрази за несталим лицима има пуно проблема, а слаже се да се о неким стварима не разговара.

- Немамо прецизне податке, али међу тих 1729 несталих лица барем је пола несталих Срба. Ради се о значајном броју Срба који су одвођени 1991. године и о чијим се судбинама до данас ништа не зна. У тој бројци је и пуно несталих Срба након војних акција Бљесак и Олуја. Међутим, нико не износи те податке нити их се може добити службено од стране министарства. Немамо кога ни питати јер готово да у задњих годину и нешто дана и не постоји комуникација између министарства и нас као удружења. На сваки наш упит добијали смо одговор како се интензивно ради на прикупљању информација и на томе све и остаје - рекла је Шеатовић.

Додаје и како конкретних резултата те потраге нема, те да је у задњих неколико година само шест несталих Срба идентификовано шта је, како је рекла, поразно.

- Немамо никакве конкретне доказе, али сумњамо како се не чине исти напори у потрази

за несталим Хрватима и несталим Србима. Као људи сумњамо у све јер видимо шта се дешава и чини нам се да нема довољно воље да се нешто више по том питању направи. То је за породице несталих страшно. Политичари се куну како је то хуманитарно питање, да ту нема политике, а онда сви то користе за своје потребе. Оно шта је најгоре је питање хоће ли нестали Срби икада бити пронађени - рекла је Шеатовић.

„ЧЕКА СЕ ДА БИОЛОГИЈА УЧИНИ СВОЈЕ” - ПОТРАГА ЗА НЕСТАЛИМ СРБИМА БЕЗ ПОМАКА

Лазо Ђокић секретар Удружења, каже како се ради о питању о којем се гласно не прича, као и да се гура званична прича да се у потрази за несталим лицима не пребројавају крвна зрнца и не гледа ко је које националности.

- Када се говори о укупној бројци несталих требало би и да се каже и ко је које националности, где и је и када нестао и други подаци. У укупној бројци несталих има и других националности, али су велика већина нестали Срби и нестали Хрвати. Немамо службене податке, али ми сматрамо да је међу несталима око пола Хрвата и пола Срба. Када је реч о несталим Србима то су искључиво цивилне жртве рата док хрватска удружења тежиште стављају на нестале војнике - каже Ђокић.

Додаје и како Хрвати и Срби по много чега нису у равноправној позицији те наводи и да ни један случај несталих Срба из Вуковара, до којих је дошло пре почетка рата, није решен иако се зна ко је кривац. Истиче како се чека да биологија одради своје.

Коментаришући ово питање председник Заједничког већа општина **Дејан Дракулић** сматра како се свакако треба говорити о именима и презименима, националности и другим познатим подацима како не би дошло до одређене врсте манипулације.

- Све то треба бити пуно транспарентније и не сме се правити разлика у потрази за несталим Србима у односу на нестале Хрвате. На све нестале се мора гледати једнако јер то је људско и хуманитарно питање. Нажалост, сумњам да ће до тога доћи него се чека да биологија одради свој део посла како се о том питању више не би говорило

- рекао је Дракулић.

Када говори о питању несталих министар **Томо Медвед** редовно истиче како су кључни документи о несталим лицима настали у структурама војске и полиције тадашње Србије, као и да председник Србије **Александар Вучић** свесно прећуткује да се информације о несталима, евиденције о одвођењима и записници о премештању посмртних остатака у масовне гробнице, налазе у архивима ЈНА и МУП-а Србије.

- Ти се документи и данас намерно скривају јер би њихово објављивање

изравно разоткрило заповедни ланац одговорности. Још 1991. године српске су снаге из Вуковара однеле су драгоцену документацију, укључујући књигу умрлих с више од 500 имена. Република Хрватска трага за свим несталим држављанима РХ без обзира на националност, што потврђују и идентификације жртава хрватских држављана чије породице живе у Србији. Док Хрватска поступа по највишим цивилизацијским стандардима, Србија не чини ништа како би открила судбину жртава - поручили су из Министарства браниоца. **ИЗВОР**

ПОЛАЗНИЦИ НАПРЕДНОГ МОДУЛА ПОЛИТИЧКЕ АКАДЕМИЈЕ СРПСКОГ НАРОДНОГ ВЕЋА ПОСЕТИЛИ СУ ОСИЈЕК, ВУКОВАР И БОРОВО КАКО БИ СЕ УПОЗНАЛИ СА ПОЛИТИЧКИМ И КУЛТУРНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА СРБА У ОВИМ МЕСТИМА

УПОЗНАВАЊЕ СА ПОЛИТИЧКИМ И КУЛТУРНИМ ЖИВОТОМ СРБА НА ИСТОКУ ХРВАТСКЕ

Политичка академија СНВ-а делује већ пуних 15 година, а програм је намењен младим људима из земље и региона. Минималан услов који треба да испуне како би постали полазници је да имају завршену средњу школу и да су спремни на упознавање и критичко промишљање друштва које их окружује као и жељу да буду активни и информисани грађани. Након тих 15 година отворена је могућност и за пријаве на напредне модуле. Ове године биће одржана два таква модула, а први је одржан 21. и 22. марта у Осиеку, Вуковару и у Борову.

- Овде се налазе јако важне српске институције, део њих који су из других крајева државе их никад није видео, никад посетио, никад чуо њихове челне људе и онда нам је било у интересу да то покажемо, прикажемо и да о политици разговарамо овде, пошто је ово у политичком смислу једно јако занимљиво и живописно подручје - наглашава председница Српског демократског форума **Јелена Несторовић**.

Исток Хрватске посетиле су две школе. Једна је СНВ-ова политичка академија, а друга СДФ-ова школа за друштвено-политички развој жена „Ката”.

- Јуче смо били у Осиеку, у Српском културном центру, имали смо један јако садржајан дан. Овај модул је доста посвећен различитим народима чије се судбине некако испреплету на овом нашем подручју. Јуче смо разговарали о Србима у Осиеку, о Мађарима у Хрватској, о Хрватима у Србији и имали смо једног познатог политичког аналитичара Јарослава Пецника који је покушао да нам целу ту причу повеже и пружи нам један објективан приказ одређених политичких околности јер када ми сами о себи причамо постоји и неизбежна доза субјективности. Навече смо присуствовали једном прекрасном програму у Српском културном центру, а прота Александар Ђурановић нам је показао цркву.

Данас смо били у Заједничком већу општина, Српском дому и посетили смо општину Борово - објашњава Јелена Несторовић.

Већина полазника академије је први пут у овом делу Хрватске, а та посета ће им помоћи да боље разумеју укупне политичке процесе у земљи као и однос државе према српској мањини.

- Искрено нисам знао пуно, зато што смо ми Срби из осталих делова Хрватске и територијално доста распарчани и нисам знао о функционисању институција као што је Заједничко веће општина и слободно могу рећи да смо на неки начин и љубоморни на овај начин и на функционисање и на степен регионалне самоуправе које Срби овде поседују на овом делу територија Републике Хрватске. Понећу одавде јако лепа искуства, зато што су овде Срби поносни на своју традицију, на своје обичаје, на своју културу. Они вишевековно живе на овом подручју и боре се за своја институционална, културна и свака друга права. Ми остали Срби, мислим да можемо јако пуно научити од Срба који овде живе и да заједно са њима градимо нашу заједницу - каже **Вук Јаношевић** из Двора на Уни.

- Данас сам овде са полазницама четврте генерације СДФ-овог програма Школе за друштвено-политички развој жена „Ката”.

Оно што могу да закључим кроз разговор са нашим полазницама је да им је то све занимљиво и ново с обзиром да долазе из различитих простора Хрватске, а неке од њих су први пут у Вуковару и сусрећу се са овим темама тако да верујем да је то отворило и различити спектар нових размишљања и потицања на нове теме. Веома смо задовољни што сваке године имамо све већи одзив на наше програме. Јако нам је важно да кроз ове модуле жене стичу нова знања о друштвено-политичким темама, али посебан значај дајемо на њихово умрежавање и заједничко деловање након свих тих програма - објашњава **Јована Мрдаљ** из Црвенке, која тренутно ради у Загребу као програмска сарадница у Српском демократском форуму.

Полазнике напредног модула Политичке академије СНВ-а у Вуковару су примили председник ЗВО-а **Дејан Дракулић**, директор Српског дома **Небојша Видовић** и саборска заступница **Драгана Јецков**, а у Борову начелник општине **Зоран Баћановић**. Они су полазницима одржали предавања на којима су их упознали, како са радом институција које представљају, тако и са политичким околностима, изазовима и односима у којима оне делују.

Славко БУБАЛО

ЕПАРХИЈСКИ КВИЗ ЗНАЊА ИЗ ПРАВОСЛАВНЕ ВЕРОНАУКЕ ОДРЖАН ЈЕ 28. МАРТА У ВУКОВАРУ ЗА ОСНОВНОШКОЛЦЕ СА ПОДРУЧЈА ДЕЛОВАЊА ЗАЈЕДНИЧКОГ ВЕЋА ОПШТИНА, ПОВОДОМ СЛАВЕ ПРАВОСЛАВНИХ ВЕРОУЧИТЕЉА СВЕТОГ КИРИЛА ЈЕРУСАЛИМСКОГ

ЗНАЊЕМ ДО ВЕРЕ: ОШ БОРОВО ДОМИНИРАЛА МЕЂУ 16 ЕКИПА

Прослава Светог Кирила Јерусалимског посебна је свечаност за православне вероучитеље и дан који се већ трећу годину за редом посвећује оној деци која су током школске године показала интерес и знање из тог предмета. Такмичење у знању о православљу сада постаје традиционалан догађај захваљујући Катихетској канцеларији Српске православне цркве Епархије осечкопољске и барањске те Заједничком већу општина које од почетка пружа подршку у реализацији свих активности. Смисао и суштина одржавања квиза јесте окупљање деце у здравом, топлим, али и подстицајном окружењу и дружењу. Истовремено, овај догађај се показао као врло делотворан када је реч о проширивању знања из историје и веронауке јер деца кроз забавна, али не увек лагана питања и игру, могу да надограде знање новим и интересантним информацијама.

- Можемо сада већ рећи да овај догађај, под благословом Његовог преосвештенства владике **Херувима**, постаје традиционалан. Кроз ово својеврсно такмичење, сви ми који радимо са децом обухватили смо више заједничких циљева. Пре свега желимо да заједно прославимо славу вероучитеља, свих ученика и Катихетске канцеларије Св. Кирила Јерусалимског. То смо учинили пре овог такмичења сабравши се на Светој литургији након чега смо дошли у Парохијски дом. Можемо слободно рећи да је ово један пројекат кроз који негујемо наш верски и национални идентитет, али и боримо

се за остатак и опстанак наше деце на овим просторима. Захваљујем се председнику ЗВО-а **Дејану Дракулићу** који је пројекат препознао као битан за сву нашу децу која наставу похађају на српском језику и писму, а која управо долазе са подручја деловања Епархије осечкопољске и барањске и ЗВО-а - изјавио је водитељ Катихетске канцеларије епархије осечкопољске и барањске **јереј Срђан Лукић**.

На овогодишњем квизу учествовало је укупно 16 основних школа коју су појединачно представљала четири одабрана ученика од петог до осмог разреда. Дакле једна екипа, борећи се у два круга од по 20 питања борила се за победу своје школе. Такмичење је осмишљено тако да након првог круга, осам најбољих пролази даље, односно у други круг који тражи нешто веће изазове у знању па је деци веома занимљиво да се опробају у том подвигу. Поред еуфоричне атмосфере током давања одговора, деца су показала такмичарски дух и радозналост према духовности коју је ипак превладала дружељубивост и емпатија.

Неки ученици који у квизу учествују од почетка његовог одржавања истакли су да су питања била тежа у односу на прошлу годину, али да је самим тим квиз био интересантнији, а они који немају искуство из претходних година једва чекају следеће такмичење, што због склапања нових пријатељстава, што због подстицајне атмосфере.

- Припремали смо се са наставником тако

што смо пролазили кроз уџбенике из веронауке од петог до осмог разреда. Ово нам значи јер се подсећамо на то ко смо и колико је важно да смо сједињени са Богом. Веронаука је предмет који нас управо приближава Богу, а овај квиз доприноси дружењу што је једнако важно, мада нам је битна и победа. Ове године одлазим из основне школе и волела бих да могу да наставим да се такмичим као средњошколка - рекла нам је **Елена Мандић** ученица осмог разреда ОШ Мирковци.

- Ја сам први пут овде и највише ми се допада то што смо сви заједно окупљени у знању. Свако од нас могао је да каже нешто што мисли да треба. Неко је био у праву, неко можда и није, али је битно да причамо о овоме свему. Било је питања која нисам знала, нешто око догме и црквене истине, али су то питања за осми разред, а ја сам тек у петом разреду. Мислим да нам веронаука користи у свакодневном животу како бисмо схватили колико је важно да опростимо грешке једни другима - изјавила нам је једна од најмлађих учесница квиза **Ана Иванчевић** из ОШ Борово која је додала да очекује ове године победу, с обзиром да је њена школа без ње претходних година освајала друго и треће место.

Поред девојчица које су дале своје интересантне осврте на значај веронауке и духовности, занимљиве коментаре и закључке о овој теми дао је и ученик осмог разреда ОШ Сениша Главашевић **Теодор Киш**.

- Сматрам да је веронаука једна важна тема и предмет који нам пружа сједињење с Богом. Не требамо да остављамо то као активност резервисану само за недељу, него да сваки дан захваљујемо Богу за све и за сваки тренутак који проживљавамо па чак и за то што имамо кисеоник у плућима, јер јуче је прошлост, сутра је мистерија, а данас је благослов - нагласио је Киш додајући да му је драго да види многе школе овим поводом на једном месту.

На крају квиза жеља наше младе саговорнице Ане Иванчевић се и испунила. ОШ Борово пласирала се на заслужено прво место. Другопласирани су били ученици из ОШ Негославци, док су чланови екипе из Мирковаца, прошлогодишњи победници, сада заузели треће место.

Мирјана ЦВЕТКОВИЋ

СРПСКИ КУЛТУРНИ ЦЕНТАР ИЗ ВУКОВАРА ОРГАНИЗОВАО ЈЕ ВАСКРШЊЕ РАДИОНИЦЕ ЗА НАЈМЛАЂЕ ЧЛАНОВЕ СРПСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

ВАСКРШЊА ЧАРОЛИЈА ЗА НАЈМЛАЂЕ

ћу да размислим како ћу украсити ово васкршње јаје.

Након што су своје утиске поделили дечаци, и девојчице су са једнаким одушевљењем говориле о ономе шта су научиле и направиле, а њихови одговори били су искрени и пуни радости.

- Научила сам да се за Васкрс поздравља Христос васкрсе - Ваистину васкрсе. Кући фарбам јаја у црвену, плаву, жуту, зелену и љубичасту боју, а некада их све помешам па добијем шарено јаје. Знам да имамо и чуваркућу, то јаје не једемо, него га ставимо у некакву чинијицу на полици и чувамо до следећег Васкрса, следеће године га бацимо. На свом јајету сам нацртала дугу, шапице,

лубеницу и грожђе - каже **Маша Падезанин**.

- Данас сам научила како се фарбају јаја за Васкрс и да се пре Васкрса умивамо у цвећу да будемо лепи. Данас сам нацртала зеца од којег очекујем поклоне за Васкрс - рекла је **Оља Петричевић**.

Овакве радионице имају вишеструки значај за децу, али и за ширу заједницу. Оне не представљају само прилику за креативно изражавање и забаву, већ су и важан начин преношења традиције, обичаја и културних вредности на млађе генерације. Кроз игру, разговор и практичан рад, деца не само да уче о симболици и значају Васкрса, већ развијају осећај припадности, заједништва и идентитета. Посебно је значајно то што су ученици показали да већ поседују одређено знање о празнику, што говори о улози породице и школе у очувању традиције. Радионице су то знање додатно обогатиле и учиниле га занимљивијим и приступачнијим.

Радост, смех и ентузијазам који су обележили ове Васкршње радионице показују колико су овакви и слични садржаји важни за њихов емоционални и социјални развој. На крају, може се рећи да су Васкршње радионице успешно испуниле свој циљ -

У сусрет Васкрсу вуковарски Српски културни центар организовао је креативне радионице за децу из основних школа и вртића, негујући традицију и заједништво. Кроз упознавање са обичајима, украшавање јаја и израду корпица деца имају прилику да на занимљив начин науче о значају овог празника. Васкрс, као симбол обнове и радости, посебно инспирише децу да кроз игру и стваралаштво изразе своју машту, а радионице подстичу дружење и очување културног наслеђа међу најмлађима.

- С обзиром да имамо Божићне радионице, сваке године имамо и Васкршње радионице са ученицима из наших основних школа. Учимо децу обичајима који се одвијају пред Васкрс, али наравно и на сам дан Васкрса. Деца су заинтересована, али на наше изненађење јако пуно тога већ и знају - каже библиотекарка Српског културног центра **Маја Никић**.

Полазници радионица били су ученици од првог до четвртог разреда Основне школе Сенише Главашевића, као и предшколци Вртића Вуковар 2, објекта у Борову насељу, а укупно је учествовало око 150 деце.

- Прво са децом волим мало да

попричам, а после тога украшавамо јаја од стиропора са фломастерима, касније смо правили кошарице од чаша и све су то понели кући. Ученици јако пуно тога знају о нашим празницима, уче пуно у школи, али верујем да већина знања потиче и од куће. Циљ ових радионица је првенствено да се дружимо, да деци приближимо нашу веру и обичаје, а самим тим се приближавамо и нашем идентитету - појашњава Маја.

Деца су радионице доживела са великим одушевљењем, па није недостајало ни смеха ни занимљивих коментара. Иако су били весели и разиграни, показали су да су вредни и пажљиви у изради својих радова, а њихова креативност и радост посебно су обележиле васкршњу атмосферу.

- На Васкршњој радионици сам научио како се поздравља за Васкрс и да се тај дан иде у цркву. Обојаћу шарено своје јаје и иначе кући волим да фарбам јаја. Припремићу и гнездо и чекати поклоне од зеца - каже ученик првог разреда Лука Станковић, а његов пријатељ из разреда **Михаило Чањи** такође је научио нешто ново.

- Научио сам којег је датума ове године Васкрс и волим тада посебно да се играм. Волим иначе и кући да фарбам јаја, а још

да кроз дружење, учење и стваралаштво приближе деци дух празника и подстакну очување културног наслеђа.

СКЦ КАО МЕСТО СУСРЕТА И УЧЕЊА

Српски културни центар током целе године има јасно одређен програм како за најмлађе, тако и за одраслу публику, па тако одржавају часове обраде лектира и креативне радионице поводом обележавања значајних датума. Посебна радионица била је „Породично стабло” где су деца кроз истраживање свог порекла и упознавање са члановима породице, развила снажнији осећај идентитета и припадности, а сазнање о породичним коренима помаже им да схвате своје место у свету и да се повежу са својим наслеђем. Разговори о породичним причама и искуствима подстичу емпатију код деце, помажући им да разумеју и цене различите животне ситуације и изазове са којима су се њихови преци суочавали. Радионице попут обележавања првог дана јесени или пролећа имају за циљ неговање љубави према природи и буђењу свести о лепоти годишњих доба. Поред радионица одржавају и дебате са ученицима ОШ Драгутина Тадијановића и Николе Андрића, где ученици активно учествују у дебати заузимајући афирмацијску или негацијску страну оштро бранећи своје ставове и аргументе. Такође, сваке године одржавају божићне и васкршње радионице са ученицима основних школа и Дечјим вртићем Вуковар 2.

- Кроз игру и креативност, деца уче о српским старим и заборављеним обичајима. Посебан је осећај када својим радом доприносимо догађајима који славе веру, заједништво и радост најмлађих. Па тако у јулу месецу заједно са Огранком Вукове задужбине у Вуковару обележавамо традиционално плетење ивањских венаца, прелеп обичај српског народа и симболике у облику венца односно круга - цикличности времена. Поред верских и традиционалних програма, приређујемо и остале програме као што су представе за децу и одрасле, стручне скупове, предавања и промоције разних публикација - закључује наша саговорница Маја Никић.

Маја МИЛАНОВИЋ

ВАСКРС

Васкрс је највећи празник код православаца и симболизује Христово васкрсење, односно победу живота над смрћу. Припреме почињу током Великог поста који траје седам недеља и подразумева молитву и духовно прочишћење. Посебан значај имају дани Велике недеље - Велики четвртак, Велики петак и Велика субота, дани за које се везује највише обичаја.

Један од најпознатијих обичаја је фарбање јаја, најчешће на Велики петак. Прво офарбано јаје, такозвана чуваркућа, чува се у кући до следећег Васкрса као симбол заштите и благостања. Јаја се украшавају различитим техникама и бојама, а често се поклањају родбини и пријатељима.

На дан Васкрса верници се поздрављају речима „Христос васкрсе - Ваистину васкрсе”, одлазе на јутарњу литургију и причешћују се. Породица се окупља за свечаном трпезом, чиме се завршава пост, а један од најрадоснијих обичаја је туцање јајима, где се укућани такмиче чије је јаје најтврђе. Такође, верује се да Васкрс треба провести у радости, без свађа и ружних речи, јер се сматра да ће таква атмосфера обележити целу годину. Исто тако, Васкрс је пре свега време заједништва, праштања и обнове породичних и духовних вредности.

У ЗАСЕОКУ БЕЗБРАДИЦЕ, КОД КИСТАЊА, ЈЕДАН МЛАДИ БРАЧНИ ПАР ОДЛУЧИО СЕ ЗА СВОЈ НОВИ ПОЧЕТАК. УМЕСТО ГРАДА, КАРИЈЕРЕ И УЖУРБАНОГ ТЕМПА, АЊА И МИХАЈЛО ИЗАБРАЛИ СУ ТИШИНУ, ПРИРОДУ И ЖИВОТ НА СЕЛУ - ДРУГАЧИЈИ ПУТ ОД ВЕЋИНЕ СВОЈИХ ВРШЊАКА ДАНАС

ЉУБАВ ИХ ЈЕ ДОВЕЛА, БЕЗБРАДИЦЕ ЗАДРЖАЛЕ

У тишини буковачког крша, далеко од градске вреве, у засеоку Безбрадице код Кистања, заједно са првим данима пролећа буде се и неки нови весници живота. У месту где готово да нема младих људи, а старијих је из године у годину све мање, млади брачни пар Безбрадица створио је свој дом и добио сина **Момчила** - прво дете рођено након рата у овом засеоку. Кажу да се дечји плач овде није чуо више од три деценије.

ПОВРАТАК КОРЕНИМА КАО ЖИВОТНИ ИЗБОР

Ањин пут до Буковице почео је као студентско истраживање и рад на дипломи, али се врло брзо претворило у животну причу.

- Ја сам рођена у Панчеву, ту сам живела до прошле године. Дошла сам у Кистање први пут због завршног рада, у манастир Крка. Негде ме је одувек вукло да дођем овде, јер је мој деда пореклом одавде. Слушала сам приче о овом крају, о манастиру, о животу који је некада постојао. И осећала сам да морам да дођем да то видим. Сећам се тог пута, како сам гледала кроз прозор аутобуса и како ме је крајолик потпуно очарао. Кад сам стигла, све ми је било лепо. Видела сам и дедину стару кућу, обрушену, из ње расте дрво, мени је то било и тужно и лепо у исто време, као нека слика мојих корена.

Поготово доле, кад сам сишла до манастира, ја сам ту провела неколико дана и сваки дан ми је био лепши од претходног. Могла бих, ето, тако још хиљаду дана да проведем тамо. Мени је просто било прелепо. Као да сам знала да ту припадам - присећа се Ања свог првог сусрета са Кистањама и Буковицом за коју су је везали корени по мајчиној линији.

Управо ту упознала је **Михајла**, ни не слутећи да ће тај сусрет за њу бити судбински и одлучујући за нове животне одлуке.

ИЗМЕЂУ ДВА СВЕТА, ПУТ ЈЕ ВОДИО КУЋИ

Михајлова прича је прича о повратку, постепеном, али сигурном. Његови, по очевој линији, након последњег рата наставили су живети у Србији. Буковица је остала далеко, али из свакодневних прича и сећања његових укућана никада није ишчезла.

- Ја сам рођен у Земуну, одрастао сам у Београду, али смо се стално селили, мењали станове и адресе. Моји су почели градити кућу, било је ту доста неизвесности, али корени су увек били овде. После рата су прво дошли прадеда Ђуро и прабаба Стеванија. Ми смо касније долазили лети и тако сам кроз те доласке почео да доживљавам ово место као дом, а не као неку успутну станицу. Отац је 2014. године дошао овде да брине о својим родитељима и

остао. И ми смо све више времена проводили овде. У тим годинама сам се већ навикао на овај живот. Чак сам и радио у Кистању неко време.

Када си млад и немаш јасан правац, лако се изгубиш у граду. Све ти је доступно, али ништа није суштински. Овде сам пронашао мир - појашњава Михајло.

Након преране очеве смрти, Михајло остаје у Буковици и почиње да ради у манастиру Крка. Управо ту упознаје Ању и ту се рађа љубав између двоје младих људи чији су животни путеви, бар у том тренутку, ускоро морали поново да се разиђу. Њихова веза трајала је две године на даљину, између града и села, између две различите свакодневице.

- Михајло се вратио овде негде 2020. године. Он је већ живео и радио овде када смо се упознали, тако да је већ оставио град за собом. А ја сам одувек прижељкивала да живим на селу и, када сам њега упознала, није ми било тешко да преломим. Јесте у почетку било тешко, с обзиром на то да сам ја врло брзо нашла посао у струци након студија. Радила сам као историчар уметности, бавила сам се фотографијом, све је кренуло како треба. Али живот је имао други план. Након неког времена остала сам трудна, остала без посла и тада смо схватили да је време за нови почетак. И онда смо одлучили да дођемо овде. Док смо били у вези на даљину, маштали смо о томе да живимо овде, да имамо децу, да она расту у природи, да узгајамо своју храну и живимо здраво. И ето, то нам се божијим промислом и остварило - каже Ања.

- Када си у вези на даљину, фали ти све, додир, близина. Схватили смо да морамо да донесемо одлуку. Тако смо дошли овде. Провели смо доста времена заједно и из свега тога схватили да желимо исти живот. Ја сам увек желео да дођем овде, али нисам имао услове. На крају се показало да је овде ипак лепше - додаје Михајло.

ЖИВОТ КОЈИ СЕ ГРАДИ ИЗ ПОЧЕТКА

Данас живе као сложна породица, у засеоку Безбрадице, са Михајловом и Ањином мајком, које им помажу у одрастању малог Момчила.

Њихов дан почиње рано, а обавезе се смењују без паузе. Ања је, уз Михајлову подршку, научила послове са којима се раније никада није сусретала. Данас музе магареће млеко, брине о животињама, осмишљава проширење кокошињаца и уређује двориште. Са посебном пажњом и љубављу уредила је окућницу, засадила цвеће, направила кутке за животиње, уредила кућицу за зеца. Заједно саде башту, уређују простор и граде свој свет.

- Магарци су били ту и пре него што сам ја дошла, али сам све то прихватила јер сам велики љубитељ животиња. Одувек сам маштала да живим овако, да имам коке, животиње, своју башту. Мени треба мир, сунце, природа и то све овде имам.

Устанем рано, кад мој супруг крене на посао и док наша беба још спава, пустим магарце, нахраним коке, средим шта треба. Све радим у етапама, није ми ништа тешко јер волим овај живот.

САМОСТАЛНОСТ КАО САН И ЦИЉ

Њихова идеја је да живе од онога што сами створе, полако, али сигурно. Већ сада имају домаћа јаја од Ањиних љубимица, свеже магареће млеко, салату и остало поврће из своје баште, а то је само делић оног што су у стању да сами произведу.

- Почели смо са неколико кока, па смо мало по мало проширивали. Данас их имамо све више и стварно сам срећна кад их видим како шетају по дворишту. Желимо да знамо шта једемо. Да наша беба расте уз храну коју смо ми узгајали, да не буде третирана, да буде здрава. Михајло је уредио башту, засадили смо кромпир, лук, посејали прва семена и већ са првим топлим данима пролећа очекујемо и прве плодове нашег заједничког рада и труда. Волела бих да имамо пластеник, да узгајамо јагоде, да будемо што више самоодрживи. То је оно што нам је, од самог почетка, био заједнички циљ - појашњава Ања.

Магареће млеко већ производе, сами га користе, али и продају. Свако магаре већ има своје име, а њихова младунчад, пулад, увелико се такмиче око Ањине наклоности.

Ања је недавно почела да снима свој живот на селу, од рада у башти до бриге о животињама. Сваки видео запис започиње баш попут њеног радног дана, са реченицом „Добродошли у мој свет”.

- Снимам наш дан, обавезе, живот са животињама. Људима је то занимљиво. Видим да им прија тај мир. Немам баш пуно времена за тај хоби. Обавезе око бебе, у домаћинству и у пословима које свакодневно обављам захтевају доста времена, па видео-клипове објављујем у паузама за кафу.

Све више људи ми се јавља након што нешто одгледају, па неретко добијам и савете како да неки посао боље или једноставније урадим, како да преуредим кокошињак или створим услове за заједнички боравак кока и патака. Све ми је то јако занимљиво, а буде и корисних савета око ствари о којима можда нисам размишљала. Тако сам, од људи који ме прате, добила петла у тренутку када је наш нестао, па опет малу коку и петла од једног човека и онда се то све претворило у једну лепу причу, налик заједничком дружењу - задовољно ће Ања, не скривајући да у свему томе јако ужива и, на неки начин, наставља свој хоби са снимањем и фотографијом.

БУКОВИЦА КАО ШАНСА - ОСТАНАК А НЕ ОДЛАЗАК

У полу-пустом крају, тамо где је људи из године у годину све мање, где се чешће траже разлози за одлазак него за останак, ови млади људи виде шансу за будућност.

- Ја увек кажем да сам задовољан, срећан сам, лепо ми је ту. За разлику од живота у Београду, ово је много спорији темпо и мени то прија. Нема гужве, кашњења, гледања на сат, буке, свега онога што је неминовно у великом градовима. Сад често постоји неки наратив да млади треба да се врате на село, град је лош. Ја сам се ту пронашао, али не могу да кажем да свако мора да дође на село. Није то за свакога. Али онај ко има прилику, не би требало много да размишља, може да дође и да проба. Нико те не условљава. Поготово ко нема породицу и нема превише обавеза, треба увек да испроба. Мени је пријало, јер овде некако нема пресије. Све иде лагано и

све се стиже. Схватио сам да, иако нема журбе, ипак може нешто да се створи. Ако имаш тај „мајндсет”, у неким здравим оквирима, можеш да створиш и породицу, и да се уздигнеш културно и образовно, и да напредујеш у каријери. Јер реално, и Хрватска је земља из које се доста људи исељава, сви иду у Немачку или негде у иностранство, али има доста слободних позиција. И свако ко нешто зна, ко нешто вреди, ако хоће да ради, може да се пронађе и да направи каријеру овде. Мајстори, физикалци, трговци, конобари, па чак и у просвети, мислим, нисам из тог света, али верујем да свако може да створи неку своју причу овде и да буде задовољан - каже Михајло, додајући како људи који себи траже прилику треба да гледају позитивне примере, не тражећи увек и у свему проблем.

- Предности су пре свега у томе што живимо у 21. веку. Значи, раније овде јесте био тежак живот, људи су живели сиромашно, али им је било отежано све и свашта. Рецимо, Безбрадице су три километра од Кистања, њима је било тешко да оду до Кистања уколико треба, не знам, нека набавка и тако даље. А сад имамо кола, имамо хиљаду начина да дођемо до ствари које су нам потребне. Трговине су доступне, имамо интернет, можемо да будемо у комуникацији са било ким. Значи, ја нисам прекинула ниједно пријатељство које сам имала у граду, зато што имамо интернет, ја се чујем са својим пријатељима и пријатељице долазе чим нађу времена, да се мало дружимо. Предности су огромне, мислим, у односу на град. Прво, здрав начин живота. Знамо шта једемо, узгајамо то што је у башти, то једемо, знамо да није прскано, знамо да смо ми то узгајали, како смо третирали и тако даље.

Имамо домаћа јаја и ја ујутру покупи то јаје и одмах свеже бацим на тигањ и доручкујем. Тако да, за мене је овај начин живота права ствар. Неко можда више воли град, ја имам другарице које се не би одрекле града, што је у реду, наравно, треба првенствено да познајемо себе. Неко види лепоту у граду, ја лично не, јер је тамо за мене све загађено, бука, нема мира ни секунде. Ја уживам у сунцу, уживам у тишини, уживам у овом звуку магараца. Тако да, за мене је овде рај на земљи. И поготово када дође пролеће, када дође лето, ја не бих ово мењала ни за шта на свету. И захвална сам што имам прилику да живим овде - искрено ће Ања.

Док са Ањом сумирамо ову причу, тешко веродостојно преносећи али искрено осећајући сваку емоцију, љубав и енергију којом зраче ово двоје младих људи, Михајло се већ ухватио посла који, бар када се ради о Далмацији, увек представља посебан гушт, уживање. Није му страна, додаје, да замени супругу у кухињи или преузме обавезу око припреме ручка када им пријатељи долазе у посету. Док вешто припрема кромпир, хоботницу и поврће за „испод пеке“, Ања нам још одаје неке од планова о којима заједно маштају.

- Па, мени је жеља да ми негде будемо што више самоодрживи. Да имамо што више, сад не бих ја то назвала великим бројем животиња, али просто, ето, да имамо две, рецимо, козе, да имамо своје млеко за свакодневну употребу. Већ имамо магареће млеко које и ми лично користимо, али и продајемо, с обзиром да се користи као лек и да је доста здраво и да га људи доста траже. Волела бих, такође, да имам свог коња, али о том потом, и да узгајам у својој башти оно што ћемо јести и оно чиме ће се пре свега моја беба хранити. А сад маштамо и о неким стварима, али видећемо - даће Бог да се све то оствари. О неком пластенику, можда, овако, где бисмо могли још већу производњу да направимо. Мени је жеља да узгајам јагоде, али даће Бог да се све то оствари. Ето, колико будемо у могућности, мало по мало, ја верујем да, када се нешто довољно јако жели, да се то и оствари - чврсто верујући у оно што прича, завршава Ања.

А у том миру, у тишини буковачког крша, уз звук магараца и корак по камену, ова млада породица гради нешто што се данас све ређе виђа - живот по мери човека.

Васка РАДУЛОВИЋ

СКД ПРОСВЈЕТА ПОДОДБОР НЕГОСЛАВЦИ ОРГАНИЗОВАЛО ЈЕ ПОСЛЕДЊЕГ ВИКЕНДА У МАРТУ МАНИФЕСТАЦИЈУ ПОСВЕЋЕНУ ДЕЧЈЕМ ФОЛКЛОРНОМ СТВАРАЛАШТВУ

„ДЕЧЈЕ РАДОСТИ“ У НЕГОСЛАВЦИМА

Вече у Негославцима последње мартовске суботе било је обележено дечјим бројним фолклорним вештинама, радостима и одушевљењем, како малих извођача, тако и публике. Преплављени осмеси организатора и гостију допринели су атмосфери у којој су сви заједно уживали што је уједно оправдало назив манифестације - Дечје радости. Била је то уједно прилика да се кроз дечју песму, музику и игру окупи велики број посетилаца који су са одушевљењем пратили дечје наступе. Разноврстан програм осмишљен је тако да најмлађима пружи прилику да се изразе кроз уметност, али и да кроз сценски наступ стекну самопоуздање и љубав према традицији.

Поред домаћина, у програму су учествовали и гости који су додатно обогатили вече - виолинисткиња **Николина Планинац**, гитариста **Петар Ркман** те бројна друга културно-уметничка друштва. СКУД Бранко Радичевић из Даља, ВСПД Јавор са дечјом групом Јаворчићи, СКД Просвјета пододбор Борово насеље и КУД Слога из Вуковара показали су такође своја умећа у интерпретацији културног народног наслеђа. Сви они заједно успели су публику да приближе коренима и подсети на богатство и разноврсност српске традиције са ових простора и шире.

- Изузетна нам је част што можемо у

скромним условима да нађемо начин и угостимо наше пријатеље из суседних места. Такође, захвални смо нашим институцијама које нам дају подршку у раду. „Дечје радости“ су сада већ традиционални програм на којем се представљају наши најмлађи и увек гледамо да се представе наша деца која похађају музичку школу и која, осим фолклора негују љубав и према другим уметностима. Акцент „Дечјих радости“ је првенствено на фолклору, али желимо исто тако да покажемо да су нам деца свестрана. Следећа активност коју пододбор Негославци спрема је „Бекријино вече“, наш годишњи концерт, који ће се одржати 13. јуна 2026. године - поручила је председница СКД Просвјета пододбора Негославци **Милица Шарчевић Туњић**.

Оно што је посебно код оваквих манифестација огледа се управо кроз њене најмлађе учеснике који су уједно и највећа нада у очувању и неговању предачког знања. Кроз фолклор деца не уче само народне игре и обичаје,

већ усвајају вредности заједништва, поштовања и припадности свом народу. Деца која у себи негују и јачају такве вредности изразита су потреба заједници у времену све чешћих и бурнијих технолошких промена које узимају маха у све већем броју друштвених процеса.

Мирјана ЦВЕТКОВИЋ

КУД „БРАНИСЛАВ НУШИЋ” ИЗ БОРОВА ОДРЖАО ЦЕЛОВЕЧЕРЊИ КОНЦЕРТ КОЈИМ ТРАДИЦИОНАЛНО ОТВАРА СЕЗОНУ СВОЈИХ НАСТУПА

Чланови КУД-а „Бранислав Нушић” од свог оснивања уживају велику подршку Бороваца о чему сведочи увек добра посета на њиховим наступима у школској спортској дворани. Тако је било и у суботу 14. марта када су целовечерњим концертном уз подршку гостију започели нову сезону. Припремљен је богат и разноврсан програм сачињен од фолклорних игара и наступа етно и тамбурашких група.

Концерт је с неколико композиција отворила Тамбурашка секција КУД-а, а након њих су на сцену изашли најмлађи чланови друштва.

- Нашу млађу групу чине деца предшколског узраста и ученици првог разреда основне школе. Они су се представили сплетом игара, а средња група играма из Шумадије с кореографијом „Прођи Миле кроз наш крај”. Имамо их тридесетак и сви су јако заинтересовани за фолклор, нарочито ови старији. И даље позивамо сву децу да нам се придруже ако то желе, а поготово сад кад радимо у две групе. Било би јако добро да их у свакој групи имамо по двадесетак - каже водитељка групе **Тамара Сентиванац**.

Централни део програма био је наступ Првог ансамбла боровског друштва који је извео Игре из Црне Траве, а у програму је учествовао и Вокално-инструментални састав „Венац” из Борова, који води некадашња чланица боровског КУД-а **Катарина Лукић**.

- Наш састав је основан у мају прошле године и ово је први пут да учествујемо

ПРЕД ДОМАЋОМ ПУБЛИКОМ „НУШИЋ” СЕ ЗАГРЕВА ЗА НОВУ СЕЗОНУ

на концерту КУД-а „Бранислав Нушић”. Представили смо се са две етно песме „Густа ми магла паднала” и „Море изгрејала сјајна месечина”. Пре тога смо певали и у нашој цркви, поводом 260. годишњице од њеног освећења као и на манифестацији „У сусрет Ивањдану”. Фолклор сам у КУД-у играла десет година и прошла све играчке фазе, од дечје и средње групе до првог тима, а била сам и дугогодишњи вокални солиста друштва. Драго ми је да после толико година поново наступама пред публиком у спортској дворани наше школе - рекла је тим поводом **Катарина**.

И Вокално-инструменталном етно-

ансамблу „Ђурђевак” из Боботе који је у децембру прошле године прославио 13 година рада ово је био први наступ на концерту боровског „Нушића”. Отпевали су две песме; „Расти, расти, мој зелени боре” и „Синоћ ми је долазио Ђорђе”, а након њих су наступили и гости из фолклорне секције Српског просвјетног и културног друштва „Просвјета” из Обудовца.

- Већ више од двадесет година долазимо овде и дружимо се, а и наши побратими из Борова долазе код нас. Захваљујући њима повезали смо се и с другим друштвима на овом подручју која нам такође долазе у госте у Обудовац. Иако се углавном представљамо нашим играма из Посавине, уз шаргију и виолину, вечерас смо одиграли Игре из Србије, тек толико да покажемо да знамо и друга кола - каже у шали председник друштва **Милан Николић**.

У програму су учествовали и чланови Завичајног удружења Срба Озрена и Посавине из Борова и Мушка певачка група „Наши корени” боровског подбора СКД „Просвјета”. Програм су финансијски подржали Савет за националне мањине Републике Хрватске, Заједничко веће општина Вуковар и Општина Борово.

С.Б.

ПОВОДОМ СВЕТСКОГ ДАНА ПОЕЗИЈЕ У СРПСКОМ КУЛТУРНОМ ЦЕНТРУ У ВУКОВАРУ 20. МАРТА ЈЕ ОДРЖАНО ВЕЧЕ РОК МУЗИКЕ И ПОЕЗИЈЕ „ИЗМЕЂУ ГИТАРЕ И СТИХА”

ПОЕЗИЈА КОЈА СЕ СЛУША И ОСЕЋА

традиције у локалној заједници.

- Наш Вокално-инструментални ансамбл Лира окупља младе људе са подручја Вуковара око традиционалне, изворне и духовне музике. Данас смо се опробали и у новим жанровима, а то је управо ова модерна поезија, ех-уу баладе које смо ми припремили за овај програм. Наш састав броји петнаестак чланова, младих људи различитих професија. Неки од нас су музички школовани, неки нису али имају сценско искуство и оно што је најбитније јесте да ми заједно функционишемо. Волели бисмо да приближимо нашу традиционалну музику младима, али и да ту исту традиционалну музику изведемо на некакав модеран начин и спојимо са данашњим звуковима, инструментима и да се на тај начин истакнемо по својој уникатности изражаја - рекла је уметнички руководилац ансамбла Лира **Јована Сердар**.

Овакви програми подсећају на значај поезије и њену способност да се прилагоди савременом тренутку, а да притом не изгуби своју суштину. Спојем музике и стихова, поезија је још једном показала да није резервисана само за књиге, већ да може да пронађе пут до публике на различите начине, остајући жива, блиска и потребна и новим генерацијама.

Организатори програма били су вуковарски Српски културни центар и Огранак Вукове задужбине у Вуковару, а финансиран је средствима Канцеларије за људска права и права националних мањина и Заједничког већа општина Вуковар. **Маја МИЛАНОВИЋ**

Светски дан поезије ове године у Вуковару је обележен на посебан начин, спојем стихова и снажних звукова гитаре. У вечери која је окупила љубитеље писане речи и рок музике, приказано је да поезија не припада само тишини библиотека, већ може да живи и дише на сцени, у музичком ритму и под светлима рефлектора. Публика је имала прилику да ужива у јединственом програму у којем су се емоције преточиле из стихова у песму, бришући границе између различитих уметничких израза.

- Данас је поезија доста запостављена, више се форсира проза. Можда смо се отуђили од читања и писања поезије, будући да јуримо за свакодневним пословима. Поезија ипак тражи мисаоно напрегнутог читаоца који ће да чита између редова и одгонетне оно чувено шта је песник хтео да каже. Овакви програми доприносе популаризацији поезије, посебно што смо спојили високу и популарну уметност и одлучили да певамо песме које сви знамо из нечије младости и из нечије тренутне младости - изјавила је испред организатора председница огранка Вукове задужбине у Вуковару **Љиљана Бајац Николић**.

Стихове Душка Трифуновића, Звонимира Ђукића, Светлане Мишкић, Боре Ђорђевића и других великих имена српске рок сцене рецитовале су **Тамара Вуковић** и

Милица Шарчевић Туњић које су својим интерпретацијама додатно нагласиле емоцију и снагу ових стихова, приближивши их публици на посебан начин.

- Било је изазовно припремити овај програм. У позадини се чује Вокално-инструментални ансамбл Лира чији чланови иначе изводе етно музику, њима је ово ново, а ми као рецитаторке смо се прилагодили да изговарамо те стихове. Морам да кажем да некада док они свирају мелодију мене повуче сама мелодија да певушим, уместо да говорим и ту се баш строго мора пазити - каже професорка српског језика Милица Шарчевић Туњић.

- Деца у школи покушавају да искористе вештачку интелигенцију која им је доступна да им пише поезију, али наставник то препозна и скрене им се пажња. Мојим ђацима је једноставније да пишу поезију него некакав есеј или састав, пуно се боље сналазе у пољу поезије - појашњава Шарчевић Туњић.

За музички део програма задужен је био Вокално-инструментални ансамбл Лира чији чланови својим наступима доприносе очувању и видљивости музичке

КОНЦЕРТ СРПСКЕ ДУХОВНЕ И ЕТНО МУЗИКЕ ОДРЖАН ЈЕ У СРПСКОМ КУЛТУРНОМ ЦЕНТРУ У ВУКОВАРУ 21. МАРТА У ОРГАНИЗАЦИЈИ ЗАЈЕДНИЧКОГ ВЕЋА ОПШТИНА

Некако с пролећа, љубитељи духовне музике и етно мелоса, имали су прилику да чују онај стари добри и познати звук традиционалне српске музике, неких заборављених песама и да уживају богатом репертоару који је великодушно публици припремио Вокално инструментални етно ансамбл Ђурђевак у сарадњи са њиховим пријатељима и гостима из Брчког. Реч је о Етно певачкој групи Босиљак и Етно групи КУД-а „Јоцо Савић Илићка“. Ансамбл Ђурђевак активно већ готово десет година чува од заборава и негује старе духовне песме и то

УСКЛАЂЕНИ ГЛАСОВИ ДУХОВНОСТИ И ТРАДИЦИЈЕ

ради веома успешно наступајући са пажљивим избором песама. Премда често гостују на нашим просторима, њихово извођење публика до сада није имала прилику да чује у СКЦ-у у Вуковару те је ово за њих, како истичу, био концерт од посебне важности за промоцију досадашњег рада.

- Веома смо срећни што смо вечерас овде, јер имамо подршку наших установа и нарочито нам значи подршка ЗВО-а који су уз нас дуги низ година. Поред нас ће наступити и наши пријатељи из Брчког са којима такође сарађујемо дуго, дружимо се приватно тако да се добро сви познајемо и драго нам је јако да су и они са нама овде. Истина је да имамо доста наступа овде код нас и трудимо се заиста да очувамо наше старе песме, односно да их лепо и ваљано поделимо са публиком. Сматрам да је то јако важно, али то уједно и није лаган задатак с обзиром да су млађе генерације тренутно окупирание другачијом

врстом музике. Некако мислим да се наш труд исплатио и да се може рећи да добрим делом успевамо привући млађе генерације. До пре неколико година ова музика није била уопште интересантна млађој публици, али данас се Ђурђевак може похвалити са новооснованом млађом групом која броји десетак чланова - изјавила је уметнички руководилац ансамбла Милица Јовић.

Ансамбл Ђурђевак који укупно броји 30-ак чланова самостално делује пуних 13 година. За то време смењивали су се многи чланови и одолевало се многим изазовима. Тренутна поставка групе која је активно учествује на пробама и наступу континуирано оснажује рад пуне четири године. Како истичу чланови ансамбла, све могу и ништа им није тешко јер је заступљена топла породична атмосфера у којој се сви осећају опуштено и расположено. У контексту препознавања и подршке, њихова преданост и ангажман

нису остали непримећени од стране ЗВО-а, а овај културни догађај је имао између осталог намеру да за време васкршњег поста обрадује заједницу и уједно популаризује неке старе српске заборављене песме.

- ЗВО је овим програмом желело да ојача наша удружења. Имамо тако прилику да чујемо ансамбл који је са својим пријатељима припремио концерт. Верујем да ће публика уживати јер је Ђурђевак у последње време освежио свој рад, оснажио се и повећао бројно стање што нас веома радује. ЗВО је био до сада и увек ће бити подршка свим нашим певачким групама, ансамблима и нашим удружењима и радујемо се заједничком организовању програма. Наравно да је циљ очување културног, националног, верског и језичког идентитета и то је нешто од чега ми не одустајемо без обзира на различите притиске који постоје. Организујемо оне програме за које ми сматрамо да су квалитетни и који на прави начин доприносе том циљу, а не оне који други сматрају да треба да организујемо. ЗВО има 243 партнера са којима реализујемо активности и програме и верујем да ћемо добијена средства употребити за очување нашег идентитета и културе заједно са свим нашим партнерима и да ће наша публика и грађани уживати у свему што радимо за њих - рекао је председник ЗВО-а Дејан Дракулић.

С обзиром да гости долазе из Брчког, мултиетничког града, где су сличне ситуације и околности као у Вуковару, истиче се међусобна подршка и разумевање пријатеља из региона.

Размена искустава, пријатељско раме и понеки савет у овој врсти посла никада није на одмет.

Драгана Радовановић председница је Етно певачке групе Босиљак која такође делује пуну деценију, потврдила је да данас није лако очувати аутентичност, што због интенције друштва ка модерном стилу живота, што због верско-политичких различитости средине из које долази.

- Постоје велики изазови у овом послу. За нас је веома значајна та млађа група девојчица јер то су наше наследнице. Желимо да напредујемо, да постојимо и да опстанемо јер имамо један заједнички циљ а то је очување традиције, коју, уколико изгубимо, нисмо нигде и нисмо ништа. Поред песме, ми баштинимо и ручне радове, онако како су радиле наше

мајке, баке и прабаке, а то учимо и нашу децу - рекла нам је председница Босиљка и додала да у плану имају још много тога када је реч о реализацији неких пројектних активности.

Концерт је био конципиран тако да је публика могла у првом делу програма чути блок етно песама у извођењу прво домаће групе, а потом и гостију, након чега је уследио блок духовних песама. Могла се осетити аутентичност извођења, а свака од група представила је свој крај на различити начин што је допринело занимљивости концерта.

- Заиста смо захвални на позиву и срећни смо што имамо прилику да се представимо по први пут у Вуковару. Публика ће вечерас имати прилику да чује много лепих етно и духовних песама, а неке од њих су потпуно

непознате већини, па чак и онима који се баве традиционалном музиком. Циљ нам јесте да забавимо народ, али пре свега се трудимо да проширимо репертоар и публику упознамо са оним заборављеним песмама, тако да сам сигурна да ће ово вече остати запамћено - истакла је руководилац Етно групе КУД-а „Јоцо Савић Илићка“ из Брчког Ана Марија Шкода.

Било је увек тешких времена за опстанак и преношење културног наслеђа и вероватно ће тако увек бити, а оно што је нада то су управо наша културно-уметничка друштва који неговањем националног идентитета оснажују заједницу и чувају је од ерозије културних, духовних и верских вредности.

Мирјана ЦВЕТКОВИЋ

ЉУБИТЕЉИ ТРАДИЦИОНАЛНЕ И ЕТНО МУЗИКЕ У КНИНУ ИМАЛИ СУ ПРИЛИКУ ДА УЖИВАЈУ У НАСТУПУ САСТАВА „КАЛЕМ“, КОЈИ НА ПОСЕБАН НАЧИН СПАЈА НАРОДНУ МУЗИКУ БАЛКАНА СА САВРЕМЕНИМ ИЗРАЗОМ. ОВАЈ ДВОЈАЦ, ПРЕПОЗНАТЉИВ ПО ЕМОЦИЈИ И АУТЕНТИЧНОМ ЗВУКУ, ПУБЛИКУ ЈЕ ПОВЕО НА МУЗИЧКО ПУТОВАЊЕ КРОЗ РАЗЛИЧИТЕ КРАЈЕВЕ И ТРАДИЦИЈЕ. КОНЦЕРТ ЈЕ ОДРЖАН У ОРГАНИЗАЦИЈИ КНИНСКОГ ПОДОДБОРА СКД „ПРОСВЈЕТА“ И ВСНМ ГРАДА КНИНА, УЗ ПОКРОВИТЕЉСТВО СРПСКОГ НАРОДНОГ ВЕЋА

ОД СУСРЕТА ДО ПРЕПОЗНАТЉИВОГ ЗВУКА

Састав „Калем“ настао је 2017. године, када су се укрстили музички путеви **Стефана Илића** и **Душана Поповића Липовца**. Један одрастао уз народну песму, други кроз класичну гитару, фламенко и различите светске жанрове - заједно су створили препознатљив музички израз.

Њихова музика представља спој традиционалних и компонованих песама, обојених савременим аранжманима и личним сензибилитетом. У том споју старог и новог, „Калем“ не само да чува музичко наслеђе, већ га оживљава и прилагођава савременом слушаоцу.

- Постоје, како ми то волимо да кажемо, три врсте песама. Једне су те из народа, традиционалне песме које још увек преживљавају, друге су компоноване песме великих мајстора са ових простора, који су нам оставили невероватна дела у наслеђе. И онако, најскромније, Стефан и ја смо ту који покушавамо да наставимо ту традицију и да додамо неки нови материјал, како би она била још богатија у будућности - каже Душан Поповић Липовац, гитариста

КАЛЕМ У КНИНУ: МУЗИКА КОЈА СПАЈА ТРАДИЦИЈУ И ЕМОЦИЈУ

Тамо где се сусрећу глас, виолина и гитара, настаје музичка прича која премошћује време и простор. Управо такву атмосферу донео је састав „Калем“, који је у дворани Студентског дома у Книну одржао концерт

за памћење, наградивши испуњену салу готово сат и по времена чистом емоцијом. Свака нота носила је слојеве наслеђа, али и савремени израз који је публици омогућио да ту традицију осети на нов, близак начин.

састава Калем.

- То управо јесте „Калем”. Та наша различитост. Наши путеви су потпуно другачији, осим тога што, ето, обојица смо средња деца, деца здравствених радника и обојица смо завршили музичке академије. Значи, то класично образовање нам је заједничко. А све оно остало, то неко лично трагање за неким звуком, за неким стиловима, претопило се у „Калем” и управо направило то што „Калем” данас јесте - додаје Стефан Илић, виолиниста и вокал састава Калем.

Од првог наступа, који је започео као скроман концерт за глумце на позоришном фестивалу, до великих сцена и распродатих концерата, „Калем” је постепено градио свој пут и брзо освајао публику. Први албум „Месече” објавили су 2021. године, а већ наредни, „Трагом снова и предања”, додатно је учврстио њихово место на музичкој сцени. Наступи у Београду, Новом Саду, Крагујевцу, али и у иностранству, показали су да њихова музика прелази границе.

- Ми заиста немамо очекивања, колико год то смешно звучало. Свака наша проба је и даље идентична као та прва која се десила пре скоро десет година. Ми се просто нађемо и ухватимо неки правац, неку песму и радимо без неког притиска да ли ће то да прође код публике. Нама је пре свега важно да створимо нешто што је нама лепо. А очигледно је да овом простору можда фали то лепо, тако да се људи брзо „префазирају” на ово што радимо, што из уживања, што из неке сете, што кроз проживљавање неких својих момената из живота. Тако да, ето, то је нека прича која се развија и која већ сада иде сама од себе - скромно ће Липовац.

МУЗИКА КОЈА СПАЈА ТРАДИЦИЈУ И ЕМОЦИЈУ

Концерт у Книну био је прилика да публика уживо доживи њихов специфичан израз - суптилан, ненаметљив, али дубоко емотиван. Сваку песму изводе са посебном пажњом, стварајући атмосферу у којој публика не само да слуша, већ и активно учествује. У тим тренуцима,

музика постаје заједничко искуство, спона између прошлости и садашњости, извођача и публике.

- Оно што је увек прво, први утисак су дефинитивно људи. Људи су увек утисак, топла добродошлица и, наравно, нови град, нови људи, и увек је то некако, кад си први пут, посебан утисак. Када долазимо први пут у неки град, на неко место, мало се у првих пар песама тражимо, да видимо на којој смо таласној дужини. Али некако увек, ја мислим, та пре свега Душанова непосредност доведе публику да се, како бих рекао, опусти и да заједно певамо и уживамо. Али оно што ме радује јесте што сам видео да публика нас ипак прати и да је дошла спремна, да је певала са нама и да смо заједно направили једно фантастично вече. И, да, Книн ме је јако изненадио, и са пределима и са природом, са тврђавом, све је јако леп утисак заиста - истиче Стефан Илић.

Да је музика „Калема” лако пронашла пут и освојила срца книнске публике, показале су и реакције посетилаца концерта.

- Волим, пре свега, комбинацију гитаре и виолине. Тај спој инструмената ми је један од најлепших. Свиђа ми се и то што ту народну, стару, па могу рећи и кафанску музику представљају у овом концертном амбијенту, јер, ето, има нас који волимо ту врсту музике, али не волимо кафану. Тако да је утисак, након што сам имала прилику да уживо чујем групу „Калем”, заиста феноменалан - каже **Андријана Мирковић** која је на кнински концерт Калем-а дошла из Скрадина.

- Ово је била храна за душу, за сва чула. Одушевљена сам, прекрасно. Хвала организаторима, хвала лепоти ове музике. Ово је стварно било прелепо. Тај спој традиционалног и модерног је нешто што ми се посебно допало. Вратило ме је у неке године уназад, преслушала сам се и нисам заборавила градиво - истиче Бранка Курбалија из Стрмице за коју је, како каже, концерт био посебно емотиван.

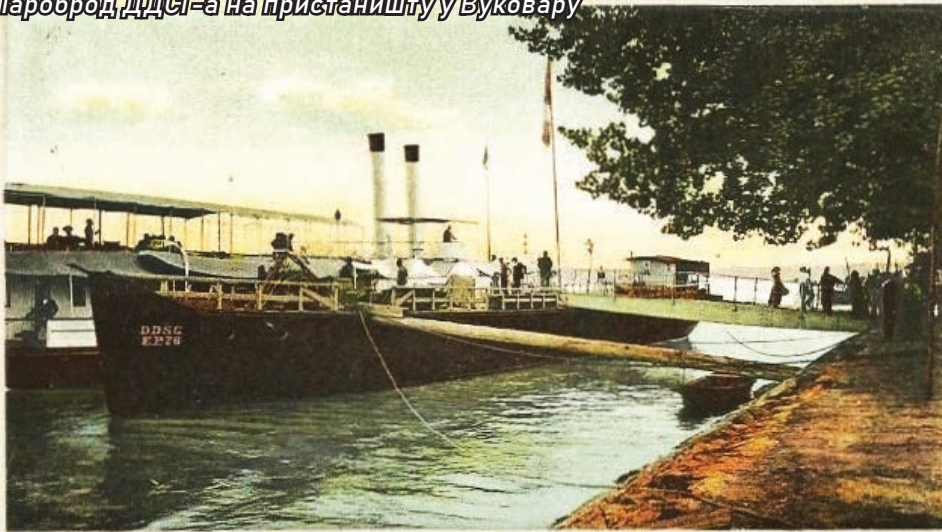
- Први пут сам их слушала уживо, али сам о њима чула све најбоље. Оно што смо вечерас имали прилику да чујемо, доживимо и видимо пред оволиким бројем људи је заиста очаравајуће. Верујем да ћемо имати прилике да их поново чујемо, можда и на отвореном, негде у манастирској порти или на неком другом месту у Далмацији. Сигурна сам да ће се тада одазвати још већи број људи, нарочито у летњем периоду. Драго ми је што Српско народно веће, заједно са већима националних мањина града Книна и нашим представницима подбора Книн, на овај начин даје људима наду - каже **Ања Шимпрага**, саборска заступница СДСС-а из Книна.

„Калем” својом музиком спаја различите светове - традицију и савремени израз, личну емоцију и колективно наслеђе. Управо томе је сведочио и наступ у Книну, као доказ да музика није само звук, већ и место сусрета, приче и емоције која се несобично дели са другима. Њихова музика остаје као тихи подсетник да корени и савременост могу да живе заједно, у истом тону, у истој емоцији. **Васка РАДУЛОВИЋ**

ВУКОВАРСКЕ ПРИЧЕ (5)

РЕЧНА ПЛОВИДБА И БРОДОГРАДЊА У ВУКОВАРУ (1)

Пароброд ДДСГ-а на пристаништу у Вуковару

Vukovar. Landungsstelle. — Pristanište parobroda.

Пише: Славко БУБАЉО

Вуковар лежи на ушћу Вуке у Дунав, што га је кроз векове чинило једним од најважнијих речних трговачких путева на средњем Дунаву. Дунав је био главна „саобраћајница“ за робу, људе и војску још много пре развоја железнице и друмског саобраћаја.

Као пловни пут Дунав је био познат још у време старих Грка, помињу га Херодот и Страбон, називајући га Истер. У писаним изворима старих Грка помиње се и под именом Матеос (срећан). Феничани га означавају називом Фисион, а Римљани Данубиус (онај који тече). Келти за ову реку употребљавају назив Данувиус. Од ове речи изведени су називи Дунав, Дуна, Дунареа, Ди Донау, Данубио и Даниб, који се данас употребљавају у разним земљама.

У време крсташких ратова у византијском периоду Дунавом је превожена војска. Пловидба је прекинута турском најездом да би поново била обновљена након потписивања Београдског мира, 1739. године. Демаркациона линија између до тада зараћених страна биле су реке Сава и Дунав. Београдским миром овим рекама уређена је слободна пловидба, а трговцима из обе земље зајамчена је слобода трговине. Међународном реком са слободном пловидбом Дунав је проглашен

након склапања Париског мира 1856. године.

Међутим, Дунавом се пловило и у време древне вучедолске културе, а да је тако било доказ је и десетак метара дуг чамац издубљен од дрвета пронађен у дунавском муљу на археолошком налазишту Вучедол недалеко од Вуковара. У римском периоду Дунав је био граница према варварским

племенима са севера, а у Средњем веку Дунавом су пловиле дрвене шајке покретане с једним или два реда весала. Поред трговачких пловиле су и наоружане шајке.

За време турских освајања Вуковар је био важна лука на Дунаву о чему су писали путописци и путници попут Ханса Јохана Дерншвама(1) 1553. Градић од 300 кућа описао је 1572. године Давид Унганд,(2) који се задржао у Вуковару и детаљно га описао као место које лежи на почетку Срема богатог најбољим житом и вином. Секретар аустријског царског посланства Максимилијан Прандстетер(3) путовао је Дунавом 1608. године и оставио опис и цртеж у боји на ком су се јасно виделе тврђава, џамије и мостови у Вуковару.

О Вуковару пишу и путописци Евлија Челебија(4) 1663, Отендорф 1665. и Браун 1669. године. Аустријски путописац Таубе 1777. године пише да

се становништво Вуковара бави трговином и лађарством. Људи су највише, писао је он, трговали стоком, житом и вином. Таубе је у својим записима забележио да је тадашње турско трговачко друштво у Лондону двору у Бечу 20 година раније предложило да се Дунав, Сава и Драва искористе за трговачки саобраћај. Роба би се тако уместо путем на

исток преко Средоземног мора превозила знатно краћим путем бродовима преко Беча, Будима, Вуковара и Новог Сада до Београда и даље на исток до Црног мора. Речни саобраћај био је много јефтинији од било ког другог па је Дунав у 18. веку постао важна саобраћајница за ратне и трговачке шајке.

Аустријска царица Марија Терезија успоставила је на Дунаву своју шајкашку флоту састављену од мањих и већих наоружаних шајки. Мање су имале два топа и десет војника док су веће биле наоружане са четири топа и превозиле сто војника.

„За превоз робе служили су једноставни бродови звани кораби. Била је то врста отворених чамаца дужине од десет до четрнаест метара који су могли да носе око 700 центи терета (један цент износио је 56 кг). Грађене су и веће лађе дужине до 47 и ширине до 6,5 метара. Покривене лађе звале су се тумбаси и примале су до 1200 центи терета. Од храстовине су грађене бурчеле и баркетони, који су могли да приме од 4000 до 6000 центи робе.”(5)

Лађе су покретане веслима, а теглили су их и људи, често кажњеници уз које је обавезно ишла и јака стража. Тегљачи су преко прса имали малу бременачу звану „амић”, и тако су у низу, један за другим, били везани за главно уже, које је било спојено са јарболом брода. Био је то тежак и мукотрпан посао и многи од њих су путем умирали, о чему постоје и записи.

„У матичној књизи умрлих из 1787. године наилазимо на податке о четворици ових несретника, старих од 25 до 30 година и опаску ‘Осуђен на вучу лађе и сахрањен на обали Дунава.’”(6)

За превлачење 40 вагона од Београда до Пеште требало је 40 коња, 30 гонича и 9 лађара.(7) Путем су вребале многе опасности попут порушених стабала, потопљених воденица или муља. Речни саобраћај био је отежан због слабог одржавања речног корита па је власт пуно пажње посвећивала одржавању тзв. копитница уз реке по којима су се кретали коњи и људи. Тек четрдесетих година 19. века застарело бродарење на весла и вучу замењено је паробродима.

ДОЛАЗАК ПАРОБРОДА НА ДУНАВ

За разлику од ранијих пловила која су зависила од ветра, речне струје или вуче са обале, појава пароброда омогућила је редовну, брзу и поуздану пловидбу Дунавом, узводно и низводно. О почецима паробродарства на вуковарском сектору Дунава драгоцене податке оставио је Ј. Хехл који је 1836. године штампао запис о свом путовању из Беча до Црног мора у ком је поменуо и Вуковар. Он је забележио да су Енглези Ендрјус и Причард од Аустрије добили повластицу да на Дунаву и његовим притокама организују пловидбу паробродима. Кључну улогу имало је Дунавско паробродарско друштво (ДДСГ - Ерсте Донау-Дампфсциффахртс-Геселлсцхафт) из Беча основано 13. марта 1829. године с почетним капиталом од 100.000 форинти. Први пароброд „Франц Први” саграђен је већ 1830. године с машином од 60 КС. Испловио је први пут 1831. године, али је током ње имао само три пловидбе од Пеште до Земуна. Због тешке колере која је тада харала у Мађарској већ на почетку је два месеца морао да прекине саобраћај. И поред тога имао је чисти приход од 9.526 форинти па је одлучено да се изграде још два пароброда од 50 и 36 КС. Исте године пароброд „Франц Први” је прошао и поред Вуковара.(8)

Пароброд „Дунав” запловио је 1833. године, а „Панонија” 1835. Цена изградње првог износила је 93.000, а другог 62.000 форинти. Нешто касније у саобраћај је пуштен и четврти пароброд „Арго”. Њихова рута од Пеште преко Вуковара до румунске границе код Безијаша трајала је три и по дана, док је бродовима на весла за исту раздаљину требало и до 14 дана. Цена за путнике од Вуковара до Новог Сада била је једна форинта, а до Земуна две.

Наставак у следећем броју

Референце:

(1) Ханс (Јохан) ДЕРНШВАМ - немачки путописац, дипломата и трговац из 16. века. Рођен је 1494. у Чешкој (тада део Светог римског царства), а умро 1568. године. Најпознатији је по свом путопису са путовања кроз Османско царство. Дерншвам је

Први пароброд на Дунаву - Франц Први

учествовао у хабсбуршкој дипломатској мисији упућеној султану у Цариград (данашњи Истанбул) у време султана Сулејмана Величанственог. Током тог путовања прошао је кроз Угарску, Балкан (укључујући данашњу Србију, Бугарску и друге крајеве) и Цариград. О својим путовањима водио је детаљан дневник у ком је бележио изглед градова и села, обичаје становништва, привреду и трговину, верске прилике и политичке односе у Османском царству. Писао је врло прецизно, понекад и критички, али са доста етнографских детаља који су данас изузетно важни историчарима.

(2) Давид УНГНАД ВОН СОНЕГ (1524-1600). Аустријски (хабсбуршки) дипломата и државник, познат по дипломатским мисијама у Османском царству у 16. веку. Као царски посланик боравио је у Цариграду и путовао кроз Угарску и балканске крајеве – што је подразумевало и кретање дунавским правцем, главном везом између средње Европе и Османског царства. О његовим путовањима постоје извештаји и преписка који су важни за проучавање хабсбуршко-османских односа.

(3) Максимилиан ПРАНДСТЕТЕР - хабсбуршки дипломата из 16. века који је учествовао у посланствима ка Османском царству. Као и други цареви изасланици тог доба, путовао је коленим путем кроз Угарску и балканске крајеве – што је значило и кретање дунавском трасом, главним дипломатским и трговачким правцем између Беча и Цариграда. Његови записи нису толико познати као Дерншвамов дневник, али су важни за проучавање дипломатских односа 16. века.

(4) Евлија Челеби (1611 -1682) - османски путописац и дипломата. У период између 1631. и 1670. године предузео је више великих путовања по тадашњем Османском царству и ван њега, а учествовао је и у ратовима на Крети, на Балкану, у Мађарској, Аустрији и другде под султанима Муратом ИВ, Ибрахимом И и Мехмедом ИВ Студирао је теологију, а од 1636. године у служби је султана Мурата ИВ. О својим запажањима и доживљајима у миру и рату написао је опсежно дело у десет књига под именом Сејахатнама (Путопис Евлије Челебија).

(5) Владо ХОРВАТ: „Ријечни саобраћајни центар на Дунаву”, ВУПИК - лист радне организације вуковарског пољопривредно-индустријског комбуната, Вуковар, Година ХИИ, бр. 141, стр. 14, од 1. Септембра 1989.

(6) Исто.

(7) Исто.

(8) Исто.

ОДИГРАНО ФИНАЛЕ ФУДБАЛСКОГ КУПА НА ВУКОВАРСКОМ ПОДРУЧЈУ

ВУКОВАР БОЉИ ОД БРШАДИНА

Финалном утакмицом између Бршадина и Вуковара 1991. 25. марта, закључено је фудбалско куп такмичење на вуковарском подручју за 2025. годину.

Очекивано, Вуковар је победом од 5:0 дошао до пехара победника купа вуковарског савеза над домаћином Бршладином. Међутим, без обзира на овако висок пораз Бршадинци су остварили изузетан успех самим пласманом у финале овог такмичења.

Утакмица између жупанијског прволигаша и државног прволигаша одиграна је на стадиону у Бршадину. Ова утакмица требала је да буде одиграна раније, али због обавеза оба клуба, пре свега вуковарског, термин одигравања заказан је тек за крај марта. То ипак није спречило љубитеље фудбала да се у великом броју окупе на стадиону у Бршадину.

Победник овог сусрета одлучен је већ у првих пола сата игре када је Вуковар повео са 3:0 док су последња два поготка постигнута пред сам крај утакмице. Вуковару је након утакмице додељен и пехар освајача купа на вуковарском подручју и као такав учествоваће у завршници купа Вуковарско-сремске жупаније.

- Била је ово једна добра утакмица у којој се видела огромна разлика између два клуба. Без обзира на пораз ми ипак можемо бити задовољни што смо дошли до финала и на тај начин остварили историјски успех на који смо чекали више од 60 година - истакао је председник фудбалског клуба

Бршадин **Небојша Станић**.

Иако изразити фаворити у овом сусрету екипа Вуковара на терен је изашла са већином стандардних играча са којима игра и у Првој лиги тако да ништа нису препуштали случају. Ипак, поред успеха у локалном куп такмичењу Вуковар је у незавидном положају у првенству с обзиром да се налази на последњем месту прволигашког такмичења. Такође, неизвесна је и жупанијска прволигашка судбина Бршадина, а сваки освојени бод у наредном периоду биће злата вредан и неопходан за опстанак.

До финала купа Вуковар је дошао победивши Слогу из Борова (7:0), Негославце (9:0) и Вутекс Слогу (2:0), а Бршадин је био бољи од Слоге из Пачетина (3:2), Митнице (3:2) и Фрушкогорца из Илока (2:0).

За клуб из Бршадина ово је свакако огроман успех поготово ако се зна да су Бршадинци последњи пут у финалу купа на вуковарском подручју играли 1964. године. Тада су имали више успеха с обзиром да су у финалу савладали Хајдук из Товарника са 2:0 и постали први освајачи пехара куп такмичења тек успостављеног вуковарског подсавеза.

Срђан СЕКУЛИЋ

Бршадин - Вуковар 1991 0:5 (0:3)

Игралиште: Бршадин. Гледалаца: око 200.

Судије: Рогуљић, Вукелић, Чачић.

Стрелци: Шпољарић (у 3. и 20. минуту), Бановец (28), Власенко (88) и Кланац (90).

Бршадин: Рашета; Ристић, Ивановић, Костелник, Малетић, Ковачевић (Марић), Тодоровић, Петак, Ћирић, Парабуцки (Шекуљица), Планинац (Атанацковић).

Вуковар 1991: Булат (Ђаковић), Елез (Винковић), Власенко, Биљан, Калханоглу, Тадић (Босец), Пуљић (Бутић), Шабановић (Гурлица), Бановец (Чабрајић), Кланац, Шпољарић (Пајванчић).

ИМПРЕСУМ

ЛИСТ ЗАЈЕДНИЧКОГ ВЕЋА ОПШТИНА - ВУКОВАР
ИЗВОР

Број: 394

Бесплатно издање

ГОДИНА XX

Вуковар, 1. април 2026.

Издавач:

Заједничко веће општина, Вуковар

За издавача:

Дејан Дракулић, председник ЗВО-а

Главни уредник:

Јадранка Јаћимовић

Редакција:

Вуковар:

Славко Бубало, Срђан Секулић, Маја Милановић,

Мирјана Цветковић;

Книн:

Васка Радуловић

Фотографија: Редакција

Графичка припрема:

Марко Кртинић

Штампа:

Глас Славоније д.д. Осиек

Улица Хрватске Републике 20

Адреса редакције:

Еугена Кватерника 1, Вуковар

Тел: 032/416-667

Факс: 032/422-755

Имејл: mediji@zvo.hr

Веб: www.zvo.hr

Излази сваких 14 дана

Тираж: 7000

Насловна страна: ПОВРАТАК ТАМО
ОДАКЛЕ СУ МНОГИ ОТИШЛИ

Лист суфинансирају:

Савет за националне мањине Владе

Републике Хрватске

ВЕЛИКАНИ СРПСКОГ СПОРТА (16)

ДРАГОСЛАВ ШЕКУЛАРАЦ (1937-2019)

Драгослав Шекуларец био је јединствен дриблер, мађионичар који је с лоптом чинио чуда. Био је планетарно популаран играч о коме су писане књиге, снимани филмови и препричаване анегдоте. Рођен је у Штипу 8. новембра 1937. године. Основну школу, четири разреда гимназије и метеоролошку школу учио је у Београду, али га школа није нарочито занимала јер се заразио фудбалом. Открио га је некадашњи фудбалер БАСК-а, тренер и штампарски радник листа *Политика* Димитрије Милојевић.

Првотимац Црвене звезде постао је 6. марта 1955, а звездин дрес носио је до 5. јуна 1966. и за то време одиграо 375 утакмица, од чега 156 првенствених постигавши 119 голова. Са Црвеном звездом освојио је пет титула државног првака и три Купа Маршала Тита.

За репрезентацију Југославије одиграо је 41 утакмицу и постигао шест голова. Дебитовао је у Београду 30. септембра 1956. против Чехословачке, а од репрезентације се опростио 1. јуна 1966. у пријатељском сусрету против Бугарске. Са репрезентацијом је учествовао и на Олимпијском турниру 1956. у Мелбурну, а 1958. и 1962. играо је на Светским првенствима у Шведској и Чилеу.

Након Звезде прешао је у немачку

Бундес лигу и заиграо за Карлсруе. Ту је провео само годину дана јер због повреде кичме није могао да игра онако како се од њега очекивало. Вратио се у Југославију и у пролећној полусезони 1967/68. потписао за ОФК Београд где се задржао годину и по дана. За ОФК Београд је у првенственим, куп и евро-такмичењима укупно одиграо 44 утакмице и постигао 5 голова. Пред крај 1969. године поново је отишао у иностранство и играо за Санта Фе и Миљонариос из Боготе и Америку из Калија. Играо је 1975. године и за Беле орлове из Канаде, где је био и играч и тренер. Након тога прешао је у француски Париз, а каријеру је завршио на малом фудбалу у америчком Даласу.

У Звезди је радио као тренер млађих категорија и био је један од креатора Звездине златне генерације из 1991. године. Звездин први тим преузео је у другој половини сезоне 1988/89 и већ у наредној с њим освојио дуплу круну. Француски спортски лист *L'equipe* објавио је 2000. године ранг листу најбољих фудбалера 20. века под називом 100 краљева века на којој се заједно са Драганом Џајићем нашао и Драгослав Шекуларец.

Имао је и запажену тренерску каријеру током које је водио светске и домаће клубове. У време када је био на врхунцу популарности уз Лолу Новаковић и Седморицу младих био је главна звезда играног филма Маријана Вајде „Шеки снима, пази се”.

Преминуо је 5. јануара 2019. године у Београду, а сахрањен 10. јануара у Алеји заслужних грађана на Новом гробљу у Београду. Остао је упамћен као друга Звездина звезда, а 2024. године добио је и споменик пред Звездиним стадионом. Тако је постао први играч којем је након Рајка Митића указана та част.

С.Б.

Извори:

- <https://mondo.ba/Sport/Fudbal/a1438640/dragoslav-sekularac-trebaloda-predje-u-juventus-drzava-nije-dala.html>

- <https://www.danas.rs/sport/bio-je-decak-u-dusi-sarmer-i-smeker-otkriven-spomenik-dragoslavu-sekularcu/>

- <https://sr.wikipedia.org>

Вуковар, 24.03.2026.
Број: 01-344/26

На основу члана 7. Правилника о додели признања Заједничког већа општина Вуковар, Одбор за признања ЗВО дана 24.03.2026. године објављује

Јавни позив за подношење предлога за признања ЗВО за 2026. годину

Позивају се:

1. **грађани** (група од најмање 3 лица),
2. **правна лица**,
3. **чланови Скупштине ЗВО**

да поднесу предлоге за признања ЗВО за 2026. годину.

1. ПЛАКЕТА ЗВО

Плакета ЗВО је јавно признање које ЗВО додељује за изузетна остварења постигнута на подручју ЗВО, а у корист промоције и свеукупног јачања српске етничке заједнице.

Плакета ЗВО додељује се за изузетна достигнућа у области:

- науке, образовања, културе и спорта,
- друштвеног развоја,
- економског напретка

Плакета ЗВО се може доделити за животно дело или за изузетан успех у одређеној делатности у периоду од оснивања ЗВО до данас. Плакета ЗВО се може доделити појединцу или правном лицу који живе или делују на подручју ЗВО, Републике Хрватске, Републике Србије и српске дијаспоре.

2. ПОВЕЉА ЗВО

Повеља ЗВО је јавно признање које ЗВО додељује за допринос очувању и развоју националног, културног и духовног идентитета српске етничке заједнице на простору деловања Заједничког већа општина Вуковар.

Повеља ЗВО додељује се за посебан допринос и развој у области:

- економије-привреде
- образовања, културе и спорта
- за свеукупан друштвени развој српске етничке заједнице на простору деловања ЗВО

Повеља ЗВО се може доделити појединцу или правном лицу који живе и делују на простору деловања ЗВО, Републике Хрватске, Републике Србије и српске дијаспоре.

Предлози за признања ЗВО треба да садрже:

- биографију кандидата с детаљним образложењем заслуга и разлога због којих се предлаже за признање ЗВО,
- податке о статусу правног лица, области деловања те образложење постигнутих резултата због којих се предлаже за признање ЗВО,
- врсту признања за које се предлаже појединац или правно лице,
- документацију која потврђује оправданост предлога: попис објављених радова, анализе, критике и јавне оцене струке, такмичарске резултате и слично.

Признања се додељују на свечаности поводом Дана Заједничког већа општина Вуковар.

Предлози за признања се могу подносити **до 14. априла 2026. године** на е-меил: ured@zvo.hr, доласком у ЗВО или поштанским путем на адресу:

**Заједничко веће општина Вуковар
Еугена Кватерника 1
32000 Вуковар
с назнаком „За доделу признања ЗВО”**

Јавни позив са свим критеријима и потребним документима у целости можете прочитати путем линка или QR кода:

<https://link.zvo.hr/priznanja2026>

Следећи 395. број Извора излази у среду 15. априла 2026.

Нову Хронику Славоније, Барање и западног Срема гледајте у петак 10. априла на РТРС плус у 17:50, у суботу 11. априла на РТС-сат у 12:30 и у понедељак 13. априла на РТВ 1 у 15:25.